

STRATEGIA
anticorupție în educație 2013–2015 aprobată prin O.M.E.N. 5144/2013

„Prevenirea corupției în educație prin informare, formare și responsabilizare” – Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional „Dezvoltarea Capacității Administrative”

CUPRINS

1. Introducere
 - 1.1. Despre strategie
 - 1.2. Corupția în România și indicatori de percepție a corupției în educație
 - 1.3. Politicile publice și cadrul juridic existente
2. Valorile fundamentale și principiile promovate de strategie
 - 2.1. Valori fundamentale
 - 2.2. Principii
3. Scopul strategiei, instrumentele și tipurile de intervenții propuse
 - 3.1. Scopul strategiei
 - 3.2. Instrumentele și tipurile de intervenții propuse
4. Obiectivele generale
 - 4.1. Prevenirea corupției la nivelul sectorului educațional
 - 4.2. Creșterea gradului de educație anticorupție
 - 4.3. Consolidarea mecanismelor de control administrativ și a cooperării inter-instituționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției
 - 4.4. Aprobarea planului sectorial aferent sectorului educațional și dezvoltarea sistemului de monitorizare a implementării strategiei și planului
5. Implicații juridice
6. Implicații bugetare
7. Coordonarea implementării strategiei și monitorizarea
 - 7.1. Responsabili cu coordonarea și monitorizarea implementării strategiei

7.2. Rapoartele periodice, metodologia de monitorizare și publicarea raportului anual

7.3. Evaluarea ex-post a impactului strategiei

Anexă – Plan sectorial pentru implementarea strategiei anticorupție în educație

ABREVIERI

SNA – Strategia națională anticorupție

MCV – Mecanismul de cooperare și verificare

CE – Comisia Europeană

MEN – Ministerul Educației Naționale

IDC – indicele de percepție a corupției

ISJ – inspectorat școlar județean

ISMB – Inspectoratul Școlar al Municipiului București

MAI – Ministerul Afacerilor Interne

MJ – Ministerul Justiției

MFP – Ministerul Finanțelor Publice

ROFUIP – Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar

ARACIP – Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar

ARACIS – Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior

1.

Introducere

1.1.

Despre strategie

În contextul eforturilor României de prevenire și combatere a corupției din ultimii ani, dar și al necesității adecvării acestor eforturi în vederea adoptării unei abordări bine planificate și sustenabile pe termen mediu și lung în domeniul prevenirii corupției, rolul sectorului educațional se conturează a fi unul fundamental pentru asigurarea succesului acestor demersuri.

Începând cu anul 2007, în paralel cu aderarea României la Uniunea Europeană, Comisia Europeană a instituit MCV, mecanism ce vizează monitorizarea progreselor realizate de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției și care se materializează prin publicarea periodică a unor rapoarte de progres. Inițiativele aferente sectorului educațional se încadrează în Condiționalitatea 4 – Adoptarea unor măsuri suplimentare de prevenire și combatere a corupției, în special în cadrul administrației locale și au menționat pozitiv până în prezent unele inițiative și proiecte ale Ministerului Educației Naționale în domeniul prevenirii corupției.

Raportul de progres al Comisiei Europene din iulie 2012 menționa:

„În alte sectoare ale activității guvernamentale nu au fost obținute rezultate comparabile. Cazurile de corupție sunt numeroase în domenii precum administrația fiscală, educația, sănătatea și investițiile în infrastructură. Cu toate acestea, activitatea de analizare a riscurilor în aceste sectoare a fost demarată abia de curând (.....).

În sectorul educației au fost introduse câteva măsuri-pilot de prevenire, cum ar fi propunerile Centrului Național de Integritate (de exemplu, supravegherea video la examenele de bacalaureat), și este în curs de elaborare o strategie sectorială în contextul unui proiect anticorupție finanțat de UE.

Alte domenii-cheie de risc care trebuie avute în vedere sunt investițiile în infrastructura școlară și corupția în cadrul sistemului de examinare în școli și al sistemului de acordare a diplomelor în unitățile de învățământ superior. (.....)

Aceste activități-pilot desfășurate în domenii sensibile din punctul de vedere al corupției au fost utile și au avut un impact important asupra bugetului de stat, însă ele trebuie continuate pentru a deveni parte dintr-o abordare sistematică.“

Sectorul educațional prezintă, alături de alte sectoare, o serie de vulnerabilități la corupție. Strategia națională anticorupție privind sectoarele vulnerabile și administrația publică locală pe perioada 2008–

2010 situa educația în lista sectoarelor vulnerabile. Cu toate acestea, nu a existat o evaluare a nivelului corupției în cadrul sectorului educațional comparativ cu alte sectoare ale administrației publice din România. Ulterior, în cadrul Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012–2015 s-a renunțat la abordarea sectorială, responsabilitatea implementării măsurilor vizate de SNA 2012–2015 fiind în acest moment în sarcina tuturor instituțiilor din sectorul public, inclusiv a celor din sectorul educațional.

Strategia națională anticorupție pe perioada 2012–2015 constituie cadrul de implementare a prezentei strategii. Documentul strategic național are la bază o schimbare de abordare în demersurile anticorupție, bazată pe promovarea intensificării eforturilor de prevenire prin asumarea problematicei anticorupție la nivel instituțional. Astfel, toate instituțiile publice au obligația de a adopta propriile planuri anticorupție, prin măsuri de intervenție care să vizeze prevenirea corupției, educația anticorupție și combaterea fenomenului de corupție.

Strategia anticorupție în educație promovează aplicarea bunelor practici avansate de SNA 2012–2015, precum aplicarea unei metodologii unitare de evaluare a riscurilor instituționale de corupție.

În același timp, Strategia anticorupție în educație asigură implementarea recomandărilor formulate de CE în cadrul MCV privind consolidarea politicii generale anticorupție, cât și a unor recomandări specifice formulate în cadrul Evaluării independente privind implementarea Strategiei naționale anticorupție 2005–2007 și a Strategiei naționale anticorupție privind sectoarele vulnerabile și administrația publică locală pe perioada 2008–2010.

Prezenta strategie aplică o abordare comprehensivă, cu implicarea activă a factorilor cointeresați atât în cadrul procesului de elaborare a documentului de politică publică, cât și în etapele ulterioare, de consultare, promovare, implementare și monitorizare. În cadrul procesului de elaborare a prezentei strategii, două etape importante au fost reprezentate de realizarea unei diagnoze a fenomenului de risc care favorizează proliferarea vulnerabilității la fapte de corupție, existente la nivelul învățământului preuniversitar și de organizarea unui seminar național anticorupție, având ca obiect dezvoltarea conținutului strategiei anticorupție în educație, cu participarea unor factori reprezentativi ai sectorului educațional de la nivel local și central. În urma seminarului național au rezultat o serie de propuneri ale factorilor din sectorul educațional, cu privire la conținutul strategiei anticorupție în educație.

Elaborarea proiectului strategiei s-a realizat în cadrul proiectului „Prevenirea corupției în educație prin informare, formare și responsabilizare”, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul operațional „Dezvoltarea capacității administrative” și implementat de MEN în parteneriat cu Asociația pentru Implementarea Democrației și Universitatea Titu Maiorescu, în perioada iunie 2011–septembrie 2013.

Ulterior, în cadrul procesului de consultare publică cu privire la proiectul Strategiei anticorupție în educație au fost organizate o serie de dezbateri publice cu privire la conținutul documentului strategic, dar și acțiuni de promovare a acestuia către factorii cointeresați.

Strategia cuprinde ca anexă Planul sectorial pentru implementarea Strategiei anticorupție în educație.

1.2.

Corupția în România și indicatori de percepție a corupției în educație

Instrumentele de evaluare a percepției publice cu privire la nivelul corupției situează România, an de an, în sfera statelor cu un nivel crescut de corupție, în ciuda demersurilor realizate în plan legislativ și a celor de combatere a acestui fenomen de corupție. La nivelul anului 2012, IDC al Transparency International situa România, cu un scor de 44 din 100, mult sub media țărilor membre UE (60–64). De asemenea, conform Barometrului global al corupției, la nivelul anului 2010, 87% dintre români considerau că fenomenul de corupție s-a extins în ultimii 3 ani, în timp ce cercetarea națională „Percepții și atitudini privind corupția din România”, coordonată de Asociația pentru Implementarea Democrației în anul 2011, releva faptul că aproximativ două treimi dintre români (67%) considerau că în ultimul an corupția a crescut, 6% – că aceasta a scăzut și 26% – că nivelul corupției nu s-a modificat.

O altă cercetare a Asociației pentru Implementarea Democrației din anul 2007 releva faptul că 66% dintre tinerii între 18 și 28 de ani considerau că o persoană nu poate avea succes în România fără a fi coruptă. Același demers realizat la nivel național în anul 2011 indica faptul că 57% dintre români împărtășesc această credință.

În acest context, se conturează necesitatea consolidării și intensificării eforturilor preventive sustenabile și a valorizării rolului educației în cadrul acestui demers.

În ceea ce privește nivelul corupției în cadrul sectorului educațional, nu au fost realizate cercetări consistente în vederea evaluării acestuia sau a evaluării comparative cu alte sectoare.

Conform Eurobarometrului special al Comisiei Europene cu nr. 374 din februarie 2012, europenii considerau că veniturile necuvenite și abuzurile de putere sunt prezente în toate domeniile ce implică servicii publice. Cu toate acestea, actorii din zona educațională sunt percepuți ca mai puțin vulnerabili la a fi implicați în aceste tipuri de activități (17%), comparativ cu politicienii, funcționarii și oficialii din domeniul achizițiilor publice ș.a.

1.3.

Politicile publice și cadrul juridic existente

Strategia anticorupție în educație este un document strategic pe termen mediu, care creează cadrul de implementare a măsurilor de promovare a integrității prin procesul educațional, cât și la nivelul instituțiilor din cadrul sectorului educațional.

Prezenta strategie asigură cadrul de implementare și dezvoltare a obiectivelor Strategiei naționale anticorupție 2012–2015 la nivelul sectorului educațional și a direcțiilor de acțiune asumate prin Programul de Guvernare 2013–2016, Capitolul „Justiție”.

Strategia are la bază, în același timp, Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, pornind de la misiunea asumată de lege: „de formare, prin educație, a infrastructurii mentale a societății românești, în acord cu noile cerințe, derivate din statutul României de țară membră a Uniunii Europene și din funcționarea în contextul globalizării, și de generare sustenabilă a unei resurse umane naționale înalt competitive, capabilă să funcționeze eficient în societatea actuală și viitoare” [Art. 2 alin. (2)]. De asemenea, art. 2 alin. (3) din același act normativ prevede că „Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii.”

Totodată, art. 4 prevede că „Educația și formarea profesională a copiilor, a tinerilor și a adulților au ca finalitate principală formarea competențelor, înțelese ca ansamblu multifuncțional și transferabil de cunoștințe, deprinderi/abilități și aptitudini, necesare pentru: (.....) b) integrarea socială și participarea cetățenească activă în societate; (.....) e) educarea în spiritul demnității, toleranței și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului; f) cultivarea sensibilității față de problematica umană, față de valorile moral-civice și a respectului pentru natură și mediul înconjurător natural, social și cultural.”

2.

Valorile fundamentale și principiile promovate de strategie

2.1.

Valori fundamentale

- Educația – promovarea rolului fundamental al educației în societate
- Integritatea – promovarea responsabilității morale, civice, sociale și profesionale a personalului implicat în sistemul educațional
- Transparența – asigurarea vizibilității și accesibilității deciziilor, cu informarea și coparticiparea societății civile
- Obiectivitatea – asigurarea imparțialității și nediscriminării în întreaga activitate desfășurată la nivelul sistemului educațional
- Prioritatea interesului public – datoria responsabililor din cadrul sistemului educațional de a considera interesul public mai presus de orice alt interes

2.2.

Principii

- Principiul prevenirii corupției pe termen mediu și lung, în baza căruia demersurile de prevenire a corupției fac obiectul unei abordări strategice, bine planificate și sustenabile.

- Principiul calității actului educațional, în baza căruia activitățile din învățământul preuniversitar și universitar se raportează la standarde de calitate și la bune practici naționale și internaționale.
- Principiul echității, nediscriminării și al egalității de șanse, în baza căruia accesul la învățare, cât și procesele de selecție, promovare și evaluare a personalului din sistemul de învățământ se realizează în mod echitabil, fără discriminare.
- Principiul statului de drept, în baza căruia este consacrată supremația legii, toți cetățenii fiind egali în fața acesteia.
- Principiul responsabilității, potrivit căruia autoritățile statului răspund pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin în domeniul prevenirii și combaterii corupției.
- Principiul cooperării și coerenței, ce vizează necesitatea cooperării cu instituțiile cu competențe în prevenirea și combaterea corupției.
- Principiul consultării societății civile și al dialogului social, care impune transparența deciziilor și a rezultatelor și consultarea membrilor societății civile în cadrul acestui proces.
- Principiul comportamentului etic, care presupune ca personalul din sectorul educațional să acționeze într-o manieră responsabilă din punct de vedere etic.
- Principiul proporționalității în elaborarea și punerea în aplicare a procedurilor anticorupție, conform căruia instituțiile publice trebuie să elaboreze și să aplice proceduri proporționale cu riscurile și vulnerabilitățile instituționale la corupție.

3.

Scopul strategiei, instrumentele și tipurile de intervenții propuse

3.1.

Scopul strategiei

Scopul strategiei este prevenirea și reducerea fenomenului corupției la nivelul sectorului educațional și valorizarea rolului important al procesului educațional în demersurile de prevenire a corupției pe termen mediu și lung, la nivelul societății românești.

Documentul se adresează întregului sistem de educație și formare profesională.

3.2.

Instrumentele și tipurile de intervenții propuse

Așa cum se menționează în Strategia națională anticorupție pe perioada 2012–2015, dar și în rapoartele periodice ale Comisiei Europene privind progresele înregistrate de România în domeniul anticorupție, cadrul legislativ anticorupție existent în România este suficient dezvoltat la acest moment, iar eforturile instituționale trebuie să se concentreze pe implementarea eficientă a standardelor anticorupție la nivel instituțional-administrativ, pe promovarea integrității la nivelul fiecărei organizații, având ca obiective: implementarea codurilor etice, îmbunătățirea mecanismelor de control administrativ și a celor de sancționare, remediarea vulnerabilităților specifice.

În același timp, măsurile vizate de strategie promovează utilizarea rolului fundamental pe care educația îl deține în societate și în cadrul demersurilor de prevenire a corupției pe termen mediu și lung, având ca obiective: creșterea gradului de educație anticorupție a personalului ce activează în cadrul procesului educațional, creșterea gradului de educație anticorupție a tinerei generații, implicarea factorilor cointeresați aferenți sectorului educațional în demersuri comune de informare și prevenire a corupției și informarea adecvată a publicului.

Strategia susține implementarea instrumentelor SNA, precum aplicarea metodologiei de evaluare a riscurilor de corupție la nivelul sectorului educațional, asumarea la nivelul fiecărei instituții din sectorul educațional a planului propriu de măsuri și monitorizarea implementării măsurilor anticorupție prin intermediul inventarului măsurilor preventive anticorupție instituit de SNA, asigurând dezvoltarea și adaptarea obiectivelor și măsurilor vizate de SNA la nivelul sectorului educațional.

4.

Obiectivele generale

4.1.

Prevenirea corupției la nivelul sectorului educațional

Sectorul educațional prezintă, alături de celelalte sectoare, unele vulnerabilități la fenomenul de corupție.

instituțiile din sectorul educațional au responsabilitatea asigurării condițiilor necesare pentru punerea în aplicare a cadrului normativ la nivelul sectorului educațional, cât și a monitorizării și evaluării periodice a eficienței măsurilor adoptate.

Obiectiv specific 1: Remedierea vulnerabilităților specifice sectorului educațional prin implementarea sistematică a măsurilor preventive

Măsuri:

1. autoevaluarea periodică a gradului de implementare a măsurilor preventive obligatorii aferente Inventarului măsurilor preventive aferent SNA;

2. elaborarea și implementarea Metodologiei privind managementul riscurilor de corupție în cadrul structurilor Ministerului Educației Naționale prin adoptarea la nivelul tuturor structurilor MEN a unor măsuri de control și/sau prevenire, în vederea menținerii la un nivel acceptabil al probabilității de apariție a riscurilor, cât și a impactului acestora la nivelul sectorului educațional;

3. operaționalizarea aplicației informatice dezvoltate de către MEN de monitorizare a riscurilor de corupție în vederea implementării Metodologiei privind managementul riscurilor de corupție în cadrul structurilor Ministerului Educației Naționale, prelucrării automate a datelor și reprezentării statistice și grafice a riscurilor de corupție.

Responsabili: MEN și structurile aflate în subordinea/coordonarea MEN

Obiectiv specific 2: Creșterea transparenței instituționale prin sporirea gradului de disponibilitate a datelor publice deschise puse la dispoziție de către instituțiile din sectorul educațional

Măsuri:

1. asigurarea respectării prevederilor privind accesul la informații de interes public și a celor privind transparența procesului decizional la nivelul sectorului educațional, prin implementarea aplicației informatice de monitorizare a riscurilor de corupție dezvoltate de către MEN în vederea implementării Metodologiei privind managementul riscurilor de corupție în cadrul structurilor Ministerului Educației Naționale;

2. dezvoltarea soluțiilor de e-guvernare și e-administrare ca platforme de accesare a serviciilor publice de către cetățeni;

3. identificarea de resurse financiare prin accesarea fondurilor structurale pentru implementarea de proiecte în domeniul promovării integrității și a bunei guvernări la nivelul sectorului educațional, în parteneriat cu societatea civilă;

4. creșterea gradului de accesibilizare a informațiilor de la nivelul autorităților implicate în sistemul educațional în vederea informării corecte și eficiente a actorilor implicați în actul educațional și a publicului larg;

5. îmbunătățirea strategiilor de comunicare pe teme anticorupție la nivelul unităților de învățământ, care să ia în calcul potențialele riscuri și vulnerabilități la corupție;

6. crearea unei structuri minime pentru siturile web ale unităților de învățământ și pentru inspectoratele școlare și asigurarea actualizării permanente a acestora;

7. asigurarea transparenței în procesele de înscriere, admitere, transfer și absolvire a elevilor și studenților în sistemul de învățământ.

Responsabili: MEN și structurile aflate în subordinea/coordonarea MEN

Obiectiv specific 3: Consolidarea integrității personalului din sectorul educațional prin promovarea standardelor etice profesionale și prin stimularea comportamentului etic, a profesionalismului și a rezultatelor obținute

Măsuri:

1. aprobarea, implementarea și monitorizarea aplicării Codului de etică pentru învățământul preuniversitar și a Codului de referință al eticii și deontologiei universitare, cât și monitorizarea activității Consiliului Național de Etică pentru Învățământul Preuniversitar și a Consiliului de etică și management universitar;

2. aprobarea și implementarea codului etic/deontologic pentru personalul din educație care lucrează în proiecte cu finanțare externă;

3. desfășurarea de acțiuni de promovare a prevederilor Codului de etică pentru învățământul preuniversitar și ale Codului de referință al eticii și deontologiei universitare destinate personalului vizat din cadrul învățământului preuniversitar și universitar;

4. consolidarea unor sisteme interne de management și asigurare a calității la nivelul unităților școlare și universităților care să asigure transparența și responsabilitatea instituțională cu privire la aspectele legate de etica profesională și de performanțele profesionale;

5. introducerea în fișa de evaluare a cadrelor didactice a unui criteriu privind respectarea standardelor etice profesionale;

6. profesionalizarea managementului învățământului preuniversitar prin introducerea unor criterii standardizate privind pregătirea profesională și managerială.

Responsabili: MEN, Consiliul de Etică și Management Universitar, ARACIP, ARACIS.

Obiectiv specific 4: Creșterea eficienței mecanismelor de prevenire a corupției în materia achizițiilor publice și a utilizării fondurilor publice în general, la nivelul sectorului educațional

Măsuri:

1. prevenirea conflictelor de interese în gestionarea fondurilor publice la nivelul sectorului educațional prin elaborarea și implementarea unor proceduri specifice;

2. elaborarea de materiale cu caracter de îndrumare privind achizițiile publice și diseminarea acestora la nivelul personalului cu funcții de conducere din cadrul unităților de învățământ și al altor instituții din sectorul educațional;

3. asigurarea implicării tuturor factorilor cointeresați în procesul de elaborare a planului de achiziții al unității de învățământ;

4. publicarea unui raport anual, la nivelul MEN, cu privire la modul de alocare a fondurilor publice la nivelul sistemului educațional;

5. asigurarea transparenței resurselor bugetare și extrabugetare prin publicarea anuală a informațiilor la avizierul școlii/pe site-ul web al unității de învățământ.

Responsabili: MEN și structurile aflate în subordinea/coordonarea MEN

4.2.

Creșterea gradului de educație anticorupție

Diminuarea incidenței fenomenului de corupție în societatea românească implică planificarea și aplicarea unor măsuri preventive solide și sustenabile pe termen mediu și lung care, raportat la sectorul educațional, trebuie să vizeze 3 arii de intervenție:

I. Creșterea gradului de educație anticorupție a personalului și responsabililor implicați din sectorul educațional

II. Creșterea gradului de educație anticorupție a beneficiarilor educației

III. Informarea, formarea, responsabilizarea și implicarea activă a instituțiilor educaționale, a beneficiarilor actului educațional și a societății civile pentru prevenirea corupției în educație

În termeni de dezvoltare durabilă, promovarea integrității în societatea românească nu se poate realiza fără asigurarea unei bune educații anticorupție mai întâi la nivelul cadrelor didactice, apoi la nivelul tinerei generații, prin adaptarea și utilizarea rolului procesului educativ, precum și fără informarea, implicarea și contribuția activă a beneficiarilor serviciului educațional și a societății civile.

Obiectiv specific 1: Creșterea gradului de educație anticorupție a personalului instituțiilor educaționale și a personalului din administrația publică cu roluri în educație

Măsuri:

1. organizarea periodică de cursuri privind respectarea normelor de etică și conduită morală pentru personalul angajat din sectorul educațional;

2. introducerea în tematica de formare profesională a unor module privind normele de conduită morală, etică și de integritate;

3. formarea de cadre didactice și personal din administrația publică cu roluri în domeniul educației, privind anticorupția și managementul educațional;

4. elaborarea și diseminarea de ghiduri și materiale cu caracter informativ privind riscurile și consecințele faptelor de corupție sau ale incidentelor de integritate.

Responsabili: MEN și structurile aflate în subordinea/coordonarea MEN

Obiectiv specific 2: Creșterea gradului de educație anticorupție la nivelul beneficiarilor educației

Măsuri:

1. introducerea tematicii anticorupție (cu caracter teoretic și practic, adaptată vârstei elevilor) în cadrul programelor școlare și al activităților extracurriculare;

2. stimularea organizării periodice și sistematice, la nivelul învățământului preuniversitar, a unor programe extracurriculare și extrașcolare destinate creșterii nivelului educației anticorupție a tinerei generații, prin parteneriate cu instituții având competențe în domeniul prevenirii și combaterii corupției;

3. monitorizarea video și audio a concursurilor și examenelor naționale organizate în sistemul educațional;

4. derularea de programe și campanii de informare și responsabilizare a elevilor și studenților cu privire la riscurile și consecințele negative ale corupției;

5. elaborarea unui Cod etic al elevilor, raportat la Codul etic pentru învățământul preuniversitar.

Responsabili: MEN și structurile aflate în subordinea/coordonarea MEN

Obiectiv specific 3: Creșterea gradului de informare a publicului cu privire la impactul fenomenului de corupție și a gradului de implicare a factorilor cointeresați și societății civile în demersurile de prevenire și combatere a corupției

Măsuri:

1. organizarea la nivel național și local a dezbaterilor publice anticorupție, cu participarea factorilor cointeresați de la nivelul sectorului educațional;

2. desfășurarea de campanii naționale și locale pentru promovarea unui comportament de recunoaștere și respingere a corupției, inclusiv prin dezvoltarea de parteneriate școală – comunitate – familie;

3. inițierea și derularea de proiecte comune în acest domeniu cu organizații neguvernamentale specializate în domeniul anticorupție;

4. elaborarea de ghiduri metodologice privind prevenirea corupției în educație.

Responsabil: MEN

4.3.

Consolidarea mecanismelor de control administrativ și a cooperării interinstituționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției în educație

Obiectiv specific 1: Întărirea rolului structurilor de control, audit și de promovare a integrității din cadrul MEN și monitorizarea activității acestora

Măsuri:

1. evaluarea impactului sistemului sancțiunilor administrative la nivelul sistemului educațional;

2. consolidarea autonomiei operaționale a structurilor de control și audit din cadrul MEN;

3. implementarea și dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial la nivelul MEN și la nivelul structurilor aflate în subordinea/coordonarea MEN, respectiv al structurilor subordonate acestora ai căror conducători au calitatea de ordonatori de credite, pentru sprijinirea activităților de prevenire a corupției;

4. publicarea anuală a unui raport privind sancțiunile disciplinare aplicate la nivelul sectorului educațional legate de fapte de corupție;

5. introducerea în competența organelor de control a obligației de a răspunde într-un mod mai elaborat la întrebările adresate de cetățean și de a oferi îndrumări adecvate care să depășească nivelul răspunsurilor-tip sau al sintagmelor-șablon;

6. operaționalizarea Comisiei Naționale de Prevenire a Actelor de Corupție în Educație.

Responsabil: MEN

Obiectiv specific 2: Intensificarea cooperării în domeniul combaterii corupției cu instituțiile competente

Măsuri:

1. încheierea de protocoale de colaborare și comunicare între MEN și instituții furnizoare de date din teritoriu (inspectorate școlare județene, consilii locale, unități de învățământ), în vederea

operaționalizării bazei de date cu proceduri și instrumente de monitorizare a factorilor vulnerabili din domeniul educației, susceptibili de a genera fapte de corupție în rândul personalului din structura MEN și structurile subordonate (inspectorate), precum și din școli și consiliile locale – reprezentanți în consiliul de administrație al școlii;

2. intensificarea cooperării cu organele judiciare prin valorificarea rezultatelor activităților de audit și control.

Responsabili: MEN – Comisia Națională de Prevenire a Actelor de Corupție în Educație, Corpul de control al ministrului educației naționale, Serviciul de audit, ISJ/ISMB, unități de învățământ

4.4.

Aprobarea, implementarea și actualizarea planului sectorial aferent sectorului educațional, precum și dezvoltarea sistemului de monitorizare a implementării strategiei și planului aferent

Obiectiv specific 1: Aprobarea, promovarea și implementarea planului aferent strategiei și autoevaluarea periodică a gradului de implementare a măsurilor preventive

Măsuri:

1. informarea personalului MEN, a personalului din sectorul educațional și a reprezentanților administrației publice cu roluri în educație cu privire la procesul de elaborare a planului sectorial;

2. inițierea unui proces de consultare publică cu privire la conținutul strategiei și planului sectorial aferent sectorului educațional;

3. aprobarea și promovarea planului sectorial la nivelul sectorului educațional;

4. desfășurarea de acțiuni de informare și promovare a strategiei anticorupție în educație și a responsabilităților ce revin instituțiilor educaționale, în vederea asigurării aplicării măsurilor anticorupție la nivelul instituțiilor din cadrul sistemului educațional.

Responsabili: conducerea MEN, coordonatorul planului sectorial, Comisia Națională de Prevenire a Actelor de Corupție în Educație

Obiectiv specific 2: Monitorizarea implementării planului sectorial și participarea la sistemul național de monitorizare a SNA

Măsuri:

1. adoptarea de către ministrul educației naționale a declarației de aderare la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a SNA și comunicarea către Secretariatul tehnic al SNA (realizată);

2. colectarea datelor necesare autoevaluării și comunicarea rapoartelor către Secretariatul tehnic al SNA (semestrial/anual);

3. organizarea de misiuni tematice de evaluare a implementării măsurilor preventive la nivelul instituțiilor din sistemul educațional, formate din experți ai MEN și reprezentanți ai organizațiilor;

4. contribuția la elaborarea Raportului național anticorupție;

5. participarea la activitățile de monitorizare a SNA.

Responsabili: conducerea MEN, coordonatorul planului sectorial, Comisia Națională de Prevenire a Actelor de Corupție în Educație

Implicații juridice

Așa cum se precizează și în SNA 2012–2015, cadrul normativ general în domeniul anticorupție este considerat a fi suficient dezvoltat, iar în acest context Strategia anticorupție în educație vizează în special intensificarea eforturilor de prevenire a corupției, atât la nivelul sectorului educațional, cât și la nivelul societății, prin valorizarea rolului educației, dar și aplicarea efectivă la nivelul fiecărei instituții educaționale a măsurilor anticorupție, îmbunătățirea demersurilor în plan administrativ, a cooperării interinstituționale și a informării și implicării societății civile.

Ca urmare a monitorizării implementării și eficienței măsurilor anticorupție vizate, este posibil ca pe perioada de implementare a prezentei strategii să fie formulate propuneri de politici publice și/sau propuneri de amendare a legislației sau a codurilor etice. De asemenea, la nivel instituțional, implementarea prezentei strategii și a planului aferent presupune adoptarea de acte administrative în vederea realizării măsurilor anticorupție vizate.

Strategia anticorupție în educație va fi aprobată prin ordin al ministrului educației naționale.

6.

Implicații bugetare

Implicațiile bugetare sunt conform bugetului aprobat pentru MEN.

7.

Coordonarea implementării strategiei și monitorizarea

7.1.

Responsabili cu coordonarea și monitorizarea implementării strategiei

Implementarea strategiei se realizează sub autoritatea și în coordonarea ministrului educației naționale.

Ministrul educației naționale va organiza, cel puțin o dată la 6 luni, reuniuni de coordonare la care vor participa coordonatorul planului sectorial, reprezentanți ai structurilor de specialitate din cadrul MEN (Comisia Națională de Prevenire a Actelor de Corupție în Educație, Consiliul Național de Etică pentru Învățământul Preuniversitar, Consiliul de Etică și Management Universitar, Corpul de control al ministrului educației naționale, Serviciul audit, Comisia de control managerial intern), reprezentanți ai altor instituții și factorilor cointeresați relevanți și ai societății civile.

7.2.

Rapoartele periodice, metodologia de monitorizare și publicarea raportului anual

Obiectivele procesului de monitorizare și raportare sunt:

- identificarea progreselor înregistrate în implementarea strategiei;
- identificarea și colectarea problemelor practice apărute în aplicarea politicilor și normelor anticorupție;
- identificarea soluțiilor și a bunelor practici;
- propunerea de măsuri în vederea actualizării planului sectorial;
- raportarea în cadrul SNA;
- informarea publicului cu privire la progresele înregistrate.

Coordonatorul planului va realiza semestrial rapoarte de monitorizare a stadiului de implementare a strategiei și planului sectorial (raport intermediar și raport anual), ce vor fi prezentate conducerii MEN și transmise MJ. Rapoartele vor conține evaluări privind stadiul implementării strategiei, deficiențele constatate și recomandările pentru remediere.

7.3.

Evaluarea ex-post a impactului strategiei

Evaluarea ex-post a impactului strategiei va fi realizată în conformitate cu metodologia agreată la nivelul SNA și va viza evaluarea factorilor de succes sau de eșec, sustenabilitatea rezultatelor și impactul strategiei.